

Предмет: *Професійна майстерність*

Курс: *I*

Тема заняття: *«Вирізування».*

Мета заняття: *ознайомити з особливостями виконання вирізування; навчити застосовувати дану техніку на виробі; розвивати творчі здібності; виховувати шанобливе ставлення до традицій національної вишивки, старанність та охайність під час вишивання.*

Міжпредметні зв'язки: *технологія та матеріалознавство, композиція.*

Забезпечення заняття: *наочні матеріали, зразки, таблиці.*

Література:

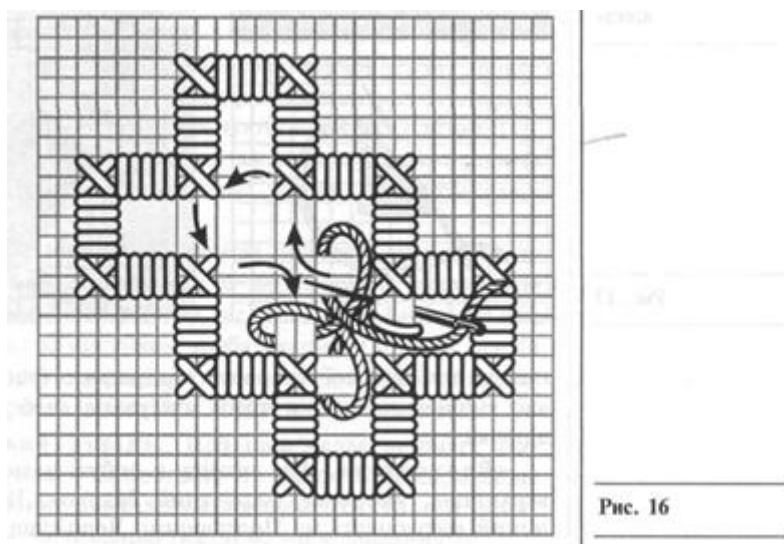
- *Литвинець Є. М. Українське народне мистецтво. Вишивання і нанизування: Альбом. - К.: Вища школа, 2004.*
- *Гасюк О.О., Степан М.Г. Художнє вишивання. - К.: Вища шк., 1989.*
- *Кара-Васильєва Т.В. Українська вишивка. – К.: «Мистецтво», 1996.*

Вирізування - це вид ажурної вишивки, в якому спочатку обробляють контури узору, потім витягують і обрізають потрібну кількість ниток, а по тих нитках, що залишились, роблять сітку й прикрашають різними розшивками. На Волині ця вишивка має назву «ризь», на Покутті – «біле шиття».

Вирізування поширене у вишивках багатьох народів у поєднанні з іншими лічильними швами: гладдю, мережкою, кіскою, виколюванням тощо. Вишивають найчастіше білим по білому, білим по сірому, червоним по білому, у поєднанні червоного з чорним, жовтим, сивим, коричневим, що властиво місцевому колориту того чи іншого регіону.

У вирізуванні поєднують кілька технік лічильних швів: хрестик для позначення кутів фігури, обметування країв гладдю, обплітання сітки та розшивка окремих клітинок. Основним елементом в орнаментах, виконаних технікою художнього вишивання «вирізування» - є квадратик. Його величина залежить від структури тканини та особливостей орнаменту.

Техніка виконується за робочим рисунком орнаменту. Робочу нитку закріплюємо з виворотної сторони на місці початку шва. Виводимо голку з робочою ниткою на лицьову сторону і вишиваємо хрестик косий. Робочу нитку виводимо у лівому верхньому ріжку хрестика, вколюємо голку у нижньому ріжку хрестика. Вколюємо голку через одну вертикальну нитку вправо і вгору, наставляємо густі стібки через горизонтальні нитки технікою качалочкова лиштва, які кількістю повинні дорівнювати горизонтальним ниткам вишитого хрестика. Настеливши стібки до кінця першої сторони квадрата, знову вишиваємо таким самим способом другу, третю, четверту сторони квадрата.

Коли орнамент вишитий повністю, з виворотної сторони спеціальним ножичками підрізаємо з двох сторін нитки основи, а потім підкання. При цьому треба пильно слідкувати, щоб не підрізати стібки робочої нитки, настелені по периметру квадратиків. Нитки легенько витягуємо. Утворюються квадратики з прозорими отворами посередині. Залишені нитки обплітають, як звичайну сітку, стільки разів, щоб не просвічувалися нитки тканини. При обплітанні сітки одночасно роблять у деяких клітинках павутинки з повітряних петель.

Зразок практичного виконання.

<https://youtu.be/dZkYkx3sA8s>

Предмет: Професійна майстерність

Курс: I

Тема заняття: Вишивання техніки «зерновий вивід».

Мета заняття: ознайомити з особливостями виконання зернового виводу; навчити використовувати дану техніку у виробі; розвивати творчі здібності; виховувати шанобливе ставлення до традицій національної вишивки, старанність та охайність під час вишивання.

Міжпредметні зв'язки: технологія та матеріалознавство, композиція.

Література:

- Литвинець Є. М. Українське народне мистецтво. Вишивання і нанизування: Альбом. - К.: Вища школа, 2004.
- Гасюк О.О., Степан М.Г. Художнє вишивання. - К.: Вища шк., 1989.
- Кара-Васильєва Т.В. Українська вишивка. – К.: «Мистецтво», 1996.

Зерновий вивід - діагональні лінії, що складаються з невеликих контурних квадратиків. Кожний стібок контурного квадрата зернового виводу роблять подвійним, тобто накладаючи один на одного, і при цьому трохи стягують нитки тканини, утворюючи ажур.

Рис. 125.

На початку роботи над зразком робочу нитку закріплюють петлею по вертикалі на чотирьох нитках тканини. Потім голку вколюють у нижній кінець стібка і виводять у верхньому кінці. Отримують перший стібок. Знову голку вколюють у нижній кінець цього ж стібка і виводять справа по діагоналі через 4 нитки від верхнього кінця першого подвійного стібка. Потім виріб перевертають зліва направо так, щоб перший подвійний стібок опинився у горизонтальному положенні. Голку вколюють у лівий кінець першого стібка і виводять у верхньому кінці другого стібка. Протягують робочу нитку і отримують другий стібок. Знову голку вколюють у нижній кінець другого

стібка і виводять через 4 нитки зліва від верхнього кінця другого стібка. Протягують нитку і отримують другий подвійний стібок. Всі горизонтальні стібки виконують, як перший подвійний стібок. Всі вертикальні стібки виконують, як другий подвійний.

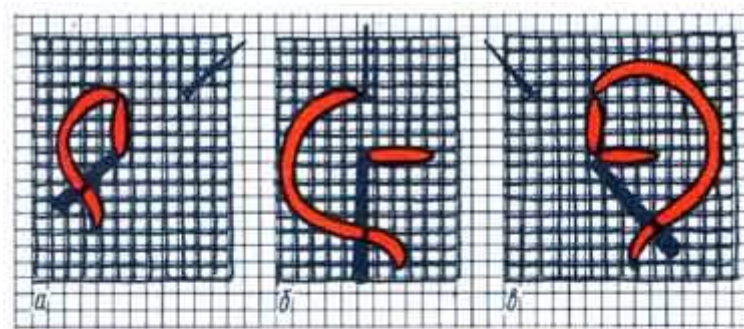

Рис. 127.

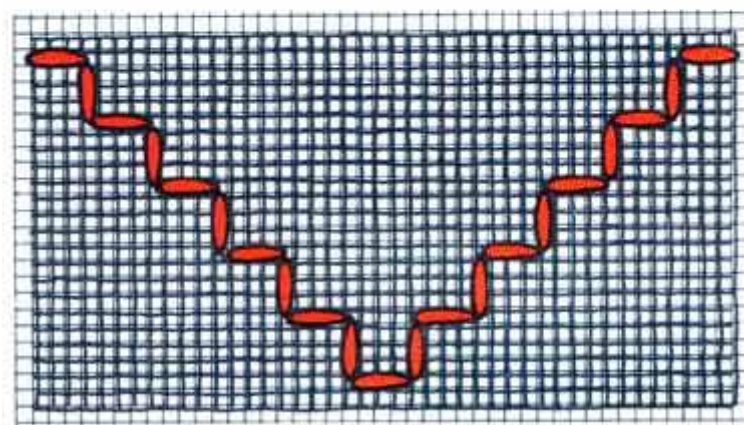

Рис. 128.

Орнамент вишивають зліва направо, по діагоналі вгору 6 горизонтальних і 5 вертикальних стібків. Потім роботу перевертають, і зліва направо, по діагоналі вгору виконують 5 вертикальних і 5 горизонтальних стібків для отримання зигзагоподібної лінії зернового виводу. Знову роботу повертають, повторюють ще один рапорт і отримують нижні половинки контуру квадратиків зразку. Вишивку знову повертають і зліва направо, знизу, по діагоналі вгору виконують верхні половинки контуру квадратиків зернового виводу. Потім до кінця половинки квадратиків вишивають справа наліво чи, повернувши роботу, зліва направо. Так само виконують зерновий вивід і в інших геометричних орнаментах.

Рис. 126.

Зразок практичного виконання.

<https://youtu.be/2mQcU01ZcJM>

Предмет: *Професійна майстерність*

Курс: *I*

Тема заняття: **Вишивання «виколювання» (солов'їні вічка).**

Мета заняття: *ознайомити з особливостями виконання виколювання; вчити виконувати даний шов та застосовувати його на виробі; розвивати творчі здібності; виховувати шанобливе ставлення до традицій національної вишивки, старанність та охайність під час вишивання.*

Міжпредметні зв'язки: *технологія та матеріалознавство, композиція.*

Література:

- Литвинець Є. М. Українське народне мистецтво. Вишивання і нанизування: Альбом. - К.: Вища школа, 2004.
- Гасюк О.О., Степан М.Г. Художнє вишивання. - К.: Вища школа, 1989.
- Кара-Васильєва Т.В. Українська вишивка. – К.: «Мистецтво», 1996.

«Виколювання» або «солов'їні вічка». Ця техніка найбільш поширена на Чернігівщині та Покутті. Виколюванням оздоблювали чоловічі та жіночі сорочки, а на заході Закарпаття — також спідниці-фартухи.

Цей шов самостійно не застосовується, а входить як складова частина у великі композиції поряд з іншими швами, як-от: «лічильна гладь», «зерновий вивід», «вирізування».

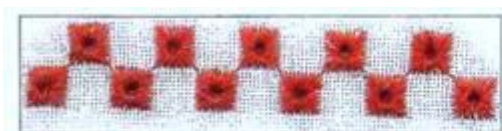
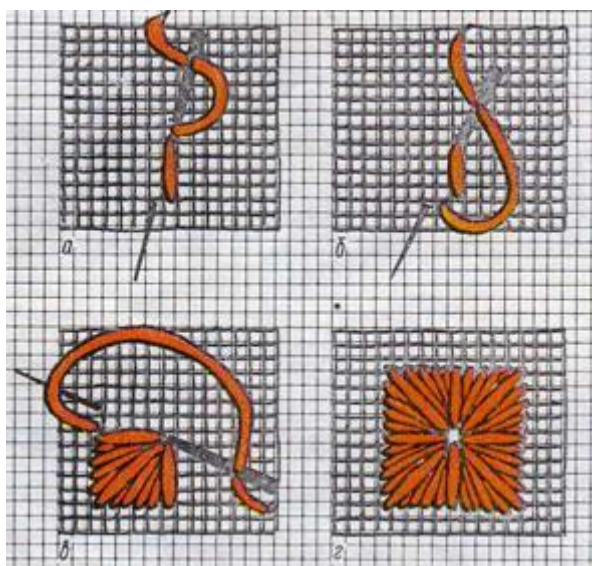

При техніці «Виколювання» вишивка мала вигляд квадрата з дірочкою в його середині та була легкою ажурною вишивкою. Ці квадратики можуть мати різну кількість ниток тканини – від 4-х (одна сторона квадрата) до 12-ти ниток.

Щоб дірочка була в центрі квадрата, то беруть парну кількість ниток тканини для сторони квадрата. Виконуючи стібки по колу в квадратик, ледь стягують нитки тканини.

На рисунку показана техніка створення квадрата зі стороною 10 ниток тканини. Для цього робочу нитку закріплюють петелькою, підхопивши на голку 5 ниток по вертикалі тканини. Потім голку вколюють у верхню точку стібка (це буде центр квадрата) і виводять її через одну нитку зліва від першого стібка. Після цього знову вколюють голку в центр квадрата і виводять її на одну нитку лівіше попереднього стібка і т. д. Усі стібки потрібно виконувати по колу, по лінії квадрата. У кожній чверті квадрата повинно бути

по 11 стібків. Таким чином появиться фігура «Виколювання», якщо вишити по лінії квадрата зі стороною 10 ниток усі стібки.

Лицьова сторона. Obverse.

Висоріт. Reverse.

Зразок практичного виконання.

<https://youtu.be/2jV63zBJ2OE>